

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αρχαϊκό έπος: Όμηρος

Ενότητα 7: Η ραψωδία Π (Πατρόκλεια)

Ευφημία Καρακάντζα

Τμήμα Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Μελέτη της ραψωδίας Π από το πρωτότυπο.

Περιεχόμενα ενότητας

- Βασικά σημεία της ραψωδίας Π της *Ιλιάδας*.
- Αρχαίο κείμενο

ΣΕΝΑΡΙΟ *ΙΛΙΑΔΑΣ*

- ΡΑΨΩΔΙΑ Π: *Πατρόκλεια*
- Ο Πάτροκλος με κλάματα παρακαλεί τον Αχιλλέα να τον αφήσει να πάει στην μάχη
- Ο Πάτροκλος σκοτώνει τον Σαρπηδόνα
- Απωθεί τους Τρώες ως τα κάστρα της Τροίας
- Θάνατος του Πατρόκλου από τον Απόλλωνα, Εύφορβο και Έκτορα.
- 26^η ημέρα (=3^η μέρα μάχης)

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

Ἦφρα μὲν Ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
ἦμος δ' Ἥλιος μετενίσετο βουλυτὸν δέ,
καὶ τότε δὴ ῥ' ὑπὲρ αἴσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν. 780

ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἦρωα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο,
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε.
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε θεῶν ἀτάλαντος Ἄρηϊ
σμερδαλέα ἰάχων, τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν. 785

ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι Ἴσος,
ἐνθ' ἄρα τοι Πάτροκλε φάνη βιότοιο τελευτή·
ἦντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

δεινός· ὃ μὲν τὸν ἴοντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν,
ἥέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε· 790

στῆ δ' ὄπιθεν, πληξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμῳ
χειρὶ καταπρηνεῖ, στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.

τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων·

ἥ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
αὐλῶπις τρυφάλεια, μιάνησαν δὲ ἔθειραι 795

αἵματι καὶ κονίησι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν

ἵππόκομον πῆληκα μιάνεσθαι κονίησιν,

ἄλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη χαρίεν τε μέτωπον

ῥύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἴκτορι δῶκεν

ἥ κεφαλῆ φορέειν, σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος. 800

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

πᾶν δέ οἱ ἐν χεῖρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος
βριθὺ μέγα στιβαρὸν κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὠμων
ἀσπίς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσσε τερμιόεσσα.

λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἄπόλλων.

τὸν δ' ἄτη φρένας εἶλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα, 805

στῆ δὲ ταφῶν· ὄπιθεν δὲ μετάφρενον ὄξεϊ δουρὶ
ὠμων μεσσηγὺς σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνήρ

Πανθοΐδης Εὐφορβος, ὃς ἠλικίην ἐκέκαστο

ἔγχεϊ θ' ἵπποσύνη τε πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·

καὶ γὰρ δὴ τότε φῶτας εἶκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων 810

πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι διδασκόμενος πολέμοιο·

ὃς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος Πατρόκλεες ἵππεῦ

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

οὐδὲ δάμασσο· ὃ μὲν αὖτις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλῳ,
ἐκ χροὸς ἀρπάξας δόρυ μείλινον, οὐδ' ὑπέμεινε
Πάτροκλον γυμνόν περ ἔόντ' ἐν δηϊοτῆτι.

815

Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῆ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς
ἄψ ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.

Ἔκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατροκλῆα μεγάθυμον
ἄψ ἀναχαζόμενον βεβλημένον ὀξεῖ χαλκῷ,

ἀγχίμολόν ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὔτα δὲ δουρὶ
νεΐατον ἔς κενεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
δούπησεν δὲ πεσῶν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν·
ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμη,
ὦ τ' ὄρεος κορυφῆσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον

820

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω· 825
πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
ὥς πολέας πεφνόντα Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἔκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα,
καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πάτροκλ' ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραιῖξέμεν ἀμήν, 830
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας
ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἔκτορος ὠκέες ἵπποι
ποσσὶν ὀρωρέχεται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὃ σφιν ἀμύνω 835
ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γυῖπες ἔδονται.

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

ἄ δειλ', οὐδέ τοι ἐσθλὸς ἐὼν χραίσμησεν Ἀχιλλεύς,
ὅς ποῦ τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι·

μή μοι πρὶν ἰέναι Πατρόκλεες ἵπποκέλευθε

νῆας ἔπι γλαφυρὰς πρὶν Ἴκτορος ἀνδροφόνοιο 840

αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι.

ὥς ποῦ σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφροني πείθε.

Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφησ Πατρόκλεες ἵππεῦ·

ἦδη νῦν Ἴκτορ μεγάλ' εὖχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε

νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἳ με δάμασαν 845

ῥηιδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο.

τοιοῦτοι δ' εἴ πέρ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,

πάντῃς κ' αὐτόθ' ὄλοντο ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

ἀλλά με μοῖρ' ὀλοὴ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός,
ἀνδρῶν δ' Εὐφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις. 850

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
οὐ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέη, ἀλλὰ τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή
χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.

ἽΩς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε· 855

ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδος δὲ βεβήκει
ὄν πότμον γοόωσα λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἔκτωρ·
Πατρόκλεις τί νύ μοι μαντεύει αἰπὺν ὄλεθρον;
τίς δ' οἶδ' εἴ κ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο 860

Ραψωδία Π: στ. 777 - 867

φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ἵως ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὤτειλῆς
εἴρουσε λὰξ προσβάς, τὸν δ' ἕπτιον ὥσ' ἀπὸ δουρός.
αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει
ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο·
ἴετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποιοι
ἄμβροτοι, οὓς Πηληϊΐ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.

865

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

